

Formulář pro uplatnění připomínek, stanovisek a názorů

NÁZEV NÁVRHU OPATŘENÍ KE KONZULTACI:

Opatření obecné povahy č. OOP/1/XX.2011-Y, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly.

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE DOTČENÉHO SUBJEKTU:

Obchodní firma / název:

Asociace provozovatelů kabelových a telekomunikačních sítí v ČR (APKT)

IČ (bylo-li přiděleno):

45247625

Kontaktní osoba (vč. telefonního čísla a adresy elektronické pošty):

RNDr. Přemysl Klíma, CSc., předseda APKT

Tel.: 602 669 880

e-mail: klima@apkt.cz

DŮVĚRNOST POSKYTNUTÝCH INFORMACÍ:

Český telekomunikační úřad bude považovat zde poskytnuté informace za důvěrné, pouze pokud je dotčený subjekt označí jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství. Český telekomunikační úřad si vyhrazuje právo použít poskytnuté údaje, s výjimkou údajů označených jako důvěrné nebo jako obchodní tajemství, a tyto údaje též uveřejnit podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě.

Datum: 29. 12. 2011

Jméno a příjmení, funkce oprávněné osoby: RNDr. Přemysl Klíma, CSc., předseda APKT
Podpis oprávněné osoby □:

.....

I. PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM ČÁSTEM/USTANOVENÍM NÁVRHU OPATŘENÍ: (připomínky jsou řazené podle důležitosti pro APKT)

1. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:
str. 21, část „Věcné vymezení trhu“

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Doporučujeme vymežit RT8 tak, aby zahrnoval veškeré služby elektronických komunikací poskytované prostřednictvím mobilní infrastruktury:

„**Velkoobchodní trh zahrnuje služby elektronických komunikací určené výhradně pro podnikatele zajišťující veřejné telefonní sítě elektronických komunikací a poskytující veřejně dostupnou telefonní telekomunikační službu. Na velkoobchodní úrovni trhu jsou tedy poptávány služby přístupu a původu volání (originace) ve veřejných mobilních telefonních sítích (včetně interního poskytování této služby – tzv. self-**

supply) podnikateli zajišťujícími veřejně dostupné sítě a poskytujícími veřejně dostupné služby elektronických komunikací, kteří následně tyto služby sami nabízejí koncovým účastníkům.

Veřejnou mobilní telefonní síť se pro účely tohoto vymezení rozumí taková komunikační síť, která v koncovém bodě této sítě umožňuje poskytovat mobilní veřejně dostupnou telefonní službu. Za mobilní veřejně dostupnou telefonní službu se považuje taková služba, která je může být poskytována za pohybu bez přerušení komunikace (umožňující tzv. handover mezi jednotlivými základnovými stanicemi dané veřejné mobilní telefonní sítě).“

Odůvodnění:

Služby SMS a MMS včetně roamingu, internetové služby prostřednictvím mobilních sítí a další průběžně zaváděné mobilní služby elektronických komunikací jsou běžnou součástí nabídek všech mobilních operátorů v ČR i v zahraničí. Jsou poskytovány na téže infrastruktuře a jsou součástí zákaznických vztahů a vyúčtování. Značná část investičních a provozních nákladů na zajištění těchto služeb je sdílěna s náklady na mobilní telefonii. Jejich podíl na výnosech z poskytování mobilních služeb je významný a pravděpodobně se bude dále zvyšovat. Jsou nedílnou součástí velkoobchodních smluv o roamingu.

Nezahrnutí těchto služeb do relevantního trhu RT8 by umožnilo MNO diskriminovat nové subjekty vstupující na trh tím, že by jim neposkytly velkoobchodní přístup za rovnoprávných podmínek.

Obdobně navrhuje upravit i text na str. 3, část 1.1, první odstavec.

2. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 17, před nadpis „Závěr k hodnocení maloobchodního trhu“

str. 19, závěr kapitoly 2

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Doplnit odstavce konstatující, že vývoj trhu v ČR výrazně diverguje od situace v dalších zemích EU, kde působí stovky MVNO a přeprodejců, kteří mají uzavřeny velkoobchodní smlouvy s desítkami MNO a jejich služby představují cca 10% mobilního trhu. Vývoj v ČR je s tímto trendem zcela nekompatibilní a to se promítá i do úrovně maloobchodních cen běžných nabídek pro spotřebitele. EK počítá s MVNO i při řešení problémů vysokých cen roamingu (viz např. MEMO/11/485).

Odůvodnění:

Zatímco ve většině zemí EU došlo k zahájení činnosti MVNO a k vytvoření velkoobchodních nabídek/smluv na základě obchodních jednání již před řadou let a tudíž nebylo nutné trh mobilní originace regulovat, v ČR je situace opačná (viz např.

<http://www.telecompaper.com/research/mvno-list>). Takovou situaci evropský regulační rámec předpovídá a určuje pro ni příslušné nástroje, z nichž ty, které jsou založeny na analýzách relevantních trhů, jsou nejúčinnější. Navržené doplnění upozorňuje na to, že vymezením RT 8 se řeší nejen tržní vztahy a ochrana spotřebitele v ČR, ale i otázka kompatibility tuzemského trhu s trhy v dalších členských státech EU. K této otázce může APKT poskytnout podrobnější informace.

3. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 26, článek 4.1.2

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Doplnit odstavec v navrhovaném znění:

„Přestože existuje řada subjektů podnikajících podle zákona 127/2005Sb. o elektronických komunikacích, které Úřad registroval pro poskytování služeb prostřednictvím mobilních sítí, nebyla v ČR dosud uzavřena žádná velkoobchodní smlouva typu MVNO. Podle vyjádření zájemců o poskytování těchto služeb je hlavní příčinou obrovský rozdíl ve vyjednávací síle obou partnerů a neochota takový smluvní vztah ze strany MNO uzavřít. Úřad se zúčastnil

jednání iniciované společností XXXXXX s vybraným MNO na základě návrhu, který byl nediskriminační, objektivní a transparentní, a přesto k uzavření velkoobchodní smlouvy během více než jednoho roku nedošlo. Přístupová evropská směrnice 2002/19/EC v platném znění (bod 6 preambule) deklaruje, že na trzích, na nichž přetrvávají velké rozdíly ve vyjednávacích pozicích mezi podniky a kde některé podniky jsou odkázány při dodávce svých služeb na infrastrukturu provozovanou jinými subjekty, je vhodné vytvořit rámec pro zajištění účinného fungování trhu. Pokud nejsou obchodní jednání úspěšná, měly by mít vnitrostátní regulační orgány pravomoc zajistit přístup, propojení a interoperabilitu služeb v zájmu koncových uživatelů za přiměřených podmínek.“

Odůvodnění:

APKT iniciovala přípravu návrhu velkoobchodní smlouvy, který byl v plném souladu s cíli ex ante regulace a byl prokazatelně výhodný pro oba smluvní partnery i pro koncového uživatele. Bez podstatnějšího zdůvodnění ze strany oslovených MNO nedošlo během 15 měsíců ani k základní dohodě o obchodním modelu. Ani mediační role ČTÚ nepřinesla žádné konkrétní výsledky. APKT se domnívá, že v této situaci by Úřad mohl využít své autority podle §79 a §80 ZoEK a souvisejících ustanovení evropského regulačního rámce a precedenčního rozhodnutí Evropského soudního dvora z 13. 11. 2008 a mohl by jednajícím stranám uložit povinnosti. Řešení na základě analýzy RT8 ovšem přístup národního regulátora posiluje. APKT se domnívá, že neochota MNO velkoobchodní vztahy typu MVNO uzavírat, je klíčovou bariérou rozvoje tržního prostředí v oblasti mobilních a konvergovaných služeb. Tato skutečnost je pro ČR specifická a vyžaduje řešení na národní úrovni.

4. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 20, předposlední odstavec

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Větu „Toto jednání dosud nebylo úspěšně dokončeno.“ nahradit přesnější formulací: „Přestože toto jednání trvá již více než 15 měsíců a zájemce projevil svou připravenost zahájit implementaci neprodleně, nedošlo následkem průtahů ze strany MNO ani k základní dohodě o obchodním modelu spolupráce. Nepodařilo se projednat ani návrh zájemce na ověření obchodního modelu formou pilotního projektu.“

Odůvodnění:

APKT se domnívá, že dlouhotrvající neúspěšná jednání s Telefónica ČR a Vodafone (první kolo jednání v březnu 2010, druhé kolo v říjnu 2010) jsou demonstrací nadřazeného chování dominantních subjektů na trhu, kteří znemožňují vstup nových subjektů a chtějí dále posilovat svou tržní dominanci nejen u mobilních, ale i v oblasti konvergovaných služeb, což je v přímém rozporu s cíli regulace na evropské i české úrovni. Je zřejmé, že postoj MNO je možné změnit pouze uložením povinností ze strany regulátora. Průběh jednání mezi Quaduple, a.s. a uvedenými mobilními operátory byl ČTÚ podrobně popsán v dopise ze dne 3. 2. 2011, informaci z 31. 5. 2011, dopise z 25. 10. 2011 a dopise z 11. 11. 2011.

5. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 31, první řádka

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

za slovo „zvažovat“ doplnit „vzhledem k negativnímu postoji mobilních operátorů bez regulačního zásahu“ její .....

Odůvodnění:

Domníváme se, že navržené znění lépe vystihuje skutečnost, že negativní výhled na uzavření smlouvy o přístupu k mobilní infrastruktuře není přáním Úřadu, ale důsledkem nesoutěžního jednání MNO.

6. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 33, třetí odstavec zdola

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

vloženou větu „např. ve formě podrobných pravidel pro nákladové účetnictví, přezkoumání nákladů a prověřování technických parametrů“ nahradit obecnější formulací „podle §51

zákona 127/2005Sb.“ a případně rozvést, že by se mohlo jednat o povinnosti průhlednosti podle §82 a nediskriminace podle §81 tohoto zákona.

Odůvodnění:

Zjištění Úřadu o trhu mobilní originace jsou natolik závažná, že povinnosti jmenované ve stávajícím znění by nemohla přinést nápravu. Na základě dosavadních zkušeností jsme přesvědčeni, že pouze uložení povinností uveřejnit referenční nabídku přístupu včetně cen a uplatňovat přitom rovnocenné podmínky i pro ostatní podnikatele může vést k naplnění cílů ex ante regulace na analyzovaném trhu.

7. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 25, třetí odstavec zdola

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření:

Poslední větu končící „..... v pevném místě.“ doplnit o formulaci „, což provozovatelům mobilních sítí umožňuje přenášet exklusivní postavení na mobilním trhu i do trhů fixních a konvergovaných služeb“.

Odůvodnění:

Zatímco mobilní operátoři mohou bez problémů nabízet svým podnikovým i rezidenčním zákazníkům balíčky integrující fixní a mobilní služby včetně různých cenových a dalších zvýhodnění, fixní operátoři tuto možnost nemají a jsou postupně z trhu vytlačováni. Tím dochází k omezování konkurence nejen na vlastním trhu RT8, ale i na dalších trzích v odvětví elektronických komunikací. Důsledkem jsou vysoké ceny u běžných nabídek, malá investiční aktivita operátorů a nižší spokojenost spotřebitelů.

8. Uvedení konkrétního ustanovení návrhu opatření, kterého se připomínka týká:

str. 16, konec odstavce

Návrh na doplnění, změnu, zrušení nebo nahrazení textu ustanovení návrhu opatření: poslední větu vypustit

Odůvodnění:

APKT nemá oficiálně k dispozici ceny pro firemní zákazníky, podle neoficiálních zdrojů jsou však zvýhodněné ceny pro větší podnikové zákazníky o desítky procent nižší, než jsou odpovídající nabídky pro individuální spotřebitele.

3. ....

II. STANOVISKA A NÁZORY K NÁVRHU OPATŘENÍ:

(Český telekomunikační úřad k uplatněným stanoviskům a názorům přihlédne při konečném znění opatření, avšak nevypovídá je.)

APKT velice vítá iniciativu ČTÚ zabývat se trhem mobilní originace. Na základě našich šestnáctiměsíčních zkušeností z obchodních jednání se dvěma z dominantních mobilních operátorů můžeme podrobně doložit, že bez zásahu regulátora nelze v rozumné době dosáhnout dohody o přístupu ke službám mobilních komunikací, a to ani v případě, kdy jsme nabídli přizpůsobit se v řadě aspektů požadavkům provozovatele mobilní sítě a nabídli jsme i ověření obchodního modelu formou pilotního projektu. Ukázalo se přitom, že ani mediační účast regulátora nevedla pro obstrukční přístup MNO k žádné konkrétní dohodě. Z toho je patrné, že trh mobilní originace není (na rozdíl od situace v ostatních členských státech EU) efektivně konkurenční. Jsme připraveni doložit Úřadu veškeré okolnosti proběhlých obchodních jednání.

Doporučujeme, aby ve zdůvodnění byla podrobněji rozvedena otázka kolektivní dominance tří mobilních operátorů v ČR. Podle Přílohy II Směrnice 2002/21/EC by měla být zkoumána

- nízká elasticita poptávky
- podobné podíly na trhu
- velké právní či hospodářské překážky pro vstup na trh
- vertikální integrace s kolektivním odmítáním dodávek

- nedostatek protiváhy kupní síly
- nedostatek potenciální konkurence.

Domníváme se, že tuzemský trh většinu těchto charakteristik naplňuje.

Neztotožňujeme se s citovaným stanoviskem ÚOHS, že tarify mobilních operátorů nevykazují shodné rysy. Domníváme se, že prakticky stejná výše efektivních minutových cen (viz Graf 17), stejná reakce na snižování regulovaných cen za terminaci v mobilních sítích a stejná složitost cenových programů, která znemožňuje spotřebiteli rychle porovnávat cenové nabídky, stojí za podrobnější přezkoumání. O shodném postupu vůči potenciální konkurenci svědčí i stejná taktika oslovených mobilních operátorů při jednáních s APKT/Quadruple.

Skutečnost, že RT8 není definován v jiných státech EU, je nepochybně důsledkem toho, že v dalších zemích působí MVNO a přeprodeji v plném provozu nebo alespoň v ověřovací fázi, zatímco v ČR k uzavření žádné velkoobchodní smlouvy přes zájem podnikatelských subjektů i tlak veřejnosti nedošlo. Jsme přesvědčeni, že tím dochází k vážné deformaci tuzemského trhu a ztrátě kompatibility s evropským vývojem. Evropský soudní dvůr provedl v roce 2008 výklad článku 8 rámcové směrnice v tom smyslu, že členským státům ukládá povinnost zajistit, aby vnitrostátní regulační orgány přijímaly **veškerá přiměřená opatření**, která směřují k podpoře hospodářské soutěže. To je nepochybně i případ RT8 v ČR.

K jednotlivým částem návrhu OOP máme tyto drobnější připomínky:

str. 22 – jako potenciální substitut mobilního volání by mohl být zvažován mobilní VoIP

str. 26 – odst. „Snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům“ by podle našeho názoru měl být upraven. Domníváme se, že snadnější přístup ke zdrojům vyplývá z postavení mobilních operátorů na trhu a jejich příslušnosti k dominantním nadnárodním operátorům.